

CRNA GORA

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

Broj: 14-19

Podgorica, 15. oktobar 2019. godine

Savjet za građansku kontrolu rada policije, u daljem tekstu Savjet, u sastavu **mr.sci. Aleksandar Saša Zeković, prof. dr Dražen Cerović, doc.dr Branislav Radulović, dr Vladimir Dobričanin i advokat Zoran Čelebić**, razmotrio je pritužbu građanke **V.R.** iz Plužina, i usvojio nakon pribavljenih informacija i izjašnjenja te obavljene rasprave, sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Savjet za građansku kontrolu rada policije, po sopstvenoj inicijativi, zatražio je od Uprave policije detaljnu informaciju o postupanju službenika Odjeljenja bezbjednosti (OB) Plužine prema građaninu M.R. iz pivskog sela Brezna, opština Plužine.¹
2. Istim povodom Savjetu se obratila i građanka V.R. prigovorom na postupanje službenika policije i zahtjevom za utvrđivanje zloupotrebe službenog položaja. Pritužbom je ukazala na navodno nezakonito postupanje i zloupotrebu položaja službenika policije, komandira stanice policije i načelnika OB Plužine. Naglasila je da je u pitanju brutalna zloupotreba ovlašćenja, kada su policijaci bukvalno uhapsili M.R. koji se uputio na zakazani izvršni postupak na njegovom imanju u Breznima. Policija ga je ovom prilikom zaustavila i legitimisala da bi ga nakon pet minuta, dok je parkirao automobil i krenuo pješke kroz šumu, presrela tražeći mu ličnu kartu, koju je kako je gore navedeno već pokazao i ostavio u kolima. Podnositeljka pritužbe je naglasila da su postupajući policijski službenici postupajući u konkretnoj situaciji već znali njegov identitet a i da ga poznaju lično, ali kako nije imao kod sebe ličnu kartu, uhapšen je u cilju odvođenja sa lica mjesta i omogućavanja CGES-u da uzurpira njegovu imovinu. U pritužbi je navedeno i da je policija, takođe nezakonito, uslijed neispunjenja zakonskih uslova, bila angažovana na asistenciji za izvršenje, takođe nezakonitog rješenja nikšićkog suda. Građanina M.R. su, kako se navodi, u stanici policije držali više od tri sata, pod izgovorom da obavljaju „kontrolu“, gdje je kod načelnika, iz dva ili tri navrata davao izjavu. Odveli su ga oko 9,30, pola sata prije zakazanog izvršenja, i držali tri sata jer je izvršenje kasnilo zbog pokvarene mašine, potom pustili da ide pješke i nijesu htjeli da ga vrata na lice mjesta. Pošto im je javljeno da su došli izvršitelji i da on mora biti prisutan, policija ga je potom vozilom sprovedla do lica mjesta. U zaključnici opisa događaja, podnositeljka pritužbe V.R je navela da mu je nakon ovog sramnog i nezakonitog privođenja, po direktnom nalogu CGES-a, komandir policije u Plužinama M.Đ. rekao da je ovo učinjeno za njegovo dobro, da bi ga spasili, i da treba platiti kaznu od 60 eura što je M.R. kategorično odbio.

¹ Savjet je razmotrio postupanje policije prema istom građaninu i u decembru 2018. godine. i ocijenio da su policijski službenici profesionalno primjenjivali policijska ovlašćenja. Isto je utvrdila i unutrašnja kontrola policije Ministarstva unutrašnjih poslova.

3. Savjet se obratio Upravi policije – načelniku OB Plužine da se izjasni na okolnosti iz pritužbe, sa posebnim osvrtom na sljedeća pitanja: (1) koji je građaninu, na licu mjesta, saopšten razlog za provjeru identiteta?, (2) zašto se pristupilo traženju lične karte kada su postojali i drugi načini za vjerodostojno utvrđivanje i provjeru identiteta građanina?, (3) zašto građanin M.R. s obzirom na prethodnu saobraćajnu kontrolu nije jednostavno upozoren da je uvijek dužan imati kod sebe ličnu kartu već se pristupilo konkretnoj sankciji?, (4) koliko je tačno prošlo vremena od trenutka privođenja građanina sa lica mjesta do konačnog otpuštanja iz službenih prostorija policije, sa navođenjem satnice i minutaže te konačno (5) postoji li neki prikriveni razlog privođenja građanina u službene prostorije.
4. Uprava policije je odgovorila Savjetu da su policijski službenici OB Plužine, 26. februara 2019, pružili asistenciju Osnovnom sudu u Nikšiću u postupku izvršenja njihovih odluka na imanju građanina M.R. u selu Gornja Brezna tokom izvođenja radova na dalekovodu Pljevlja-Čevo, a u skladu sa Planom pružanja asistencije broj 6.-2.../19-1../1 od 22.2.2019, donijetom na osnovu Rješenja o usvajanju zahtjeva pomenutog suda za pružanje asistencije.
5. Navedenog dana, na lokalnom putu koji povezuje Gornja i Donja Brezna, shodno sačinjenom planu, nalazila se patrola policije, koja je kontrolisala vozilo u kojem se nalazio građanin M.R. a prilikom pregleda su uočena dva kanistera sa sadržajem pogonskog goriva - benzina, za koje je građanin ustvrdio da su njegovi. Policijski službenici su predmetne kanistere privremeno oduzeli, uz izdatu potvrdu o oduzimanju stvari i predmeta, iz preventivnih razloga, a u skladu sa bezbjednosnom procjenom, obzirom da se građanin M.R, 13.12.2018, polio benzinom i prijetio samozapaljenjem, ukoliko radnici započnu sa izvođenjem radova na njegovom imanju. Policijski službenici OB Plužine tom prilikom postupali po prijavi sa lica mjesta, jer uslovi za pružanje asistencije nijesu bili ispunjeni, uz konstataciju da je M.R. bio ozbiljan u svojoj namjeri što je pokazala činjenica da je poliven benzinom stajao pokraj zapaljene vatre, pri čemu ga je zapaljenje benzinskih isparenja ili jedna varnica mogla životno ugroziti.
6. Dana 26. 02. 2019, oko 9 sati, policijski službenici su došli na imanje M.R. i zatekli dok je prikupljao stare automobilske gume i spuštao ih nizbrdo na imanje, kada je izjavio da će se zapaliti ukoliko policijski službenici pruže asistenciju zbog izvođenja radova i da ga niko ne može spriječiti u namjeri. O navedenom je upoznata državna tužiteljka u Nikšiću, A.D, koja je navela da u predloženim radnjama nema elemenata krivičnog djela za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti, niti razloga da M.R. bude lišen slobode.
7. U daljem opisu događaja Uprava policije je navela da su kritičnom prilikom policijski službenici pokušali da razgovaraju sa M.R. ali neuspješno, jer je, kako je navedeno, bio izuzetno nervozan, i da je službenik policije M.Đ. zatražio da mu stavi na uvid ličnu kartu, na šta je R. izjavio da je nema kod sebe, kada mu je saopšteno da će biti odveden u službene prostorije OB Plužine, radi preduzimanja službenih mjera i radnji, odnosno izdavanja naloga zbog prekršaja iz čl. 29 Zakona o ličnoj karti. Nakon toga M.R. se, kako je navedeno, obratio sestri, V.R, koja se nalazila na imanju, govoreći da ga policija hapsi i bez otpora ušao u službeno vozilo. Uprava policije je s tim u vezi konstatovala da građaninu M.R. lična karta nije tražena u smislu legitimisanja, jer su ga svi prisutni policijski službenici poznavali, nego u cilju kontrole da li je ima kod sebe, na šta je članom 4 Zakona o ličnoj karti, obavezan, kao i da je tokom boravka u službenim prostorijama OB Plužine, sa načelnikom V.V. obavljen razgovor sa M.R. na okolnosti njegovog ponašanja, posjedovanja dva kanistera sa gorivom i automobilskih guma i razloga zbog kojih je predmetne stvari donio na svoje imanje.
8. Patrola policije je, nakon završenih službenih radnji, povezla M.R. na njegovo imanje, gdje nije bilo pokušaja da na bilo koji način naudi sebi, a nakon što je izvjesno vrijeme

razgovarao sa radnicima suda i svojim advokatom, dopustio je da mašina prođe i izvrši planirane poslove za taj dan. Uprava policije je napomenula Savjetu da ni jedna radnja, kako od strane službenika Osnovnog suda, tako i od strane izvođača radova, nije preduzeta na imanju M.R. u vremenu dok je on bio odsutan sa imanja, niti je na taj način ugroženo bilo koje njegovo pravo kao građanina, niti mu je nanijeta bilo kakva vrsta materijalne štete.

9. Uprava policije je odgovorila i na konkretna pitanja Savjeta u vezi sa ovim slučajem (pogledati tačku 3 ovog Zaključka).
10. Saopšteno je (1) da građaninu M.R. nije provjeravan identitet iz prostog razloga što su ga svi prisutni policajci lično poznavali, (2) da mu je tražena lična karta "jer je ona dokument koji je svaki državljanin Crne Gore obavezan da ima sa navršenih 18 godina i građanin je obavezan da je ima kod sebe, gdje god da se nalazi na teritoriji države Crne Gore", (3) da se tokom saobraćajne kontrole, od strane policijskih službenika preduzimaju mjere i radnje koje se direktno odnose na učesnike u saobraćaju shodno važećem Zakonu o bezbjednosti saobraćaja. Uprava policije je na zapaženje iz Savjeta da je građanina s obzirom na prethodnu saobraćajnu kontrolu jednostavno trebalo upozoriti da je uvijek dužan imati kod sebe ličnu kartu bez sankcije, Uprava policije je saopštila (3) da bi došlo do apsurdne situacije kada bi policijski službenik, tokom saobraćajne kontrole, upozoravao učesnike u saobraćaju na sva prava i obaveze koje su im drugim zakonima Crne Gore propisane. Shodno tome ne može se očekivati da saobraćajni policajac predočava R.M. njegove obaveze propisane Zakonom o ličnoj karti, Zakonom o oružju ili bilo kojim drugim zakonom koji je na snazi. U vezi sa tačnim vremenom privođenja Uprava policije je saopštila (4) da su policijski službenici zatekli građanina M.R. nakon 9 sati ujutro, da prikuplja i slaže stare automobilske gume na imanju. Građanin M.R. je navodno izjavio da će se zapaliti ukoliko policijski službenici pruže asistenciju radi izvođenja radova i da ga niko ne može spriječiti u toj namjeri. Sa tog mjesta M. R. je, nakon što mu je rečeno da će biti odveden u službene prostorije zbog podnošenja naloga zbog počinjenog prekršaja, bez ikakve prinude ušao u službeno vozilo Dacia Duster, reg.oznaka PG FL 088 u 09.32.sati, koje ga je prevezlo do službenih prostorija u Plužinama, gdje je stigao u 10.06 sati (prilog GPS izvještaj o kretanju vozila). Po dolasku u službene prostorije sa građaninom M.R. razgovor je obavio načelnik O.B. V.V. nakon kojeg su policijski službenici su građaninu M.R. izdali prekršajni nalog zbog prekršaja iz čl. 29 st. 1 tač. 1 Zakona o ličnoj karti i od M.R. uzeli Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina na okolnosti njegovih prijetnji da će izvršiti samozapaljenje i radnji koje je preduzeo za ostvarivanje te prijetnje, što predstavlja profesionalan pristup policijskih službenika u obavljanju policijskih poslova, sa ciljem zaštite lične bezbjednosti građana. U 12.48. sati građanin M.R. je patrolnim vozilom Opel Astra P PG 506 odvezen iz stanice policije u selo Gornja Brezna, gdje je stigao u 13.24 sati (prilog: GPS izvještaj o kretanju vozila). Uprava policije je konstatovala da je građanin R.M. je u stanici policije OB Plužine proveo dva sata i četrdeset šest minuta. U vezi sa pitanjem Savjeta (5) o eventualnom postojanju nekog prikrivenog razloga privođenja građanina u službene prostorije policije iz Uprave policije je Savjetu odlučno saopšteno da policijski službenici postupaju u skladu sa zakonima Crne Gore i u skladu sa zakonskim ovlašćenjima. Sve radnje preduzete prema građaninu M.R. 26. februara 2019.godine su zasnovane na zakonu, pa shodno tome, nije bilo nikakvih prikrivenih razloga. Tokom svih dešavanja 26. februara 2019. godine, R.M. nije nanesena nikakva šteta, niti mu je ugrožena lična bezbjednost, na bilo koji način. Iz svega navedenog, može se konstatovati da građani M. i V.R. nemaju niti jednog razloga, zasnovanog na činjenicama, da iznose ovakve tvrdnje na račun službenika OB Plužine. Prilog tome je i činjenica da je OB Plužine, u prethodnom periodu donijelo dva rješenja o odbijanju zahtjeva za asistenciju CGES-a na imanju M.R. u

Gornjim Breznima, jer nijesu bili ispunjeni zakonski uslovi za pružanje asistencije, a pružena je tek na zahtjev Osnovnog suda u Nikšiću, 26.02.2019. godine.

11. Savjet je sa odgovorom Uprave policije upoznao podnositeljku pritužbe, građanku V.R, koja se izjasnila da je njen brat, upravo zbog korumpiranih institucija, koje su stale u zaštitu počinioca očiglednog krivičnog djela - uzurpiranja i uništavanja tuđe imovine - i nemogućnosti da pred istim ostvari svoja građanska prava garantovana Ustavom, zakonima i međunarodnim konvencijama, najavio da će se politi benzinom i spaliti, u cilju izazivanja pažnje javnosti i ukazivanja na skandalozno kršenje građanskih prava. Iz navedenog razloga ga je, kako je navela, policija zaustavila na seoskom putu, oduzela bidon sa benzinom i legitimisala. Građanka je konstatovala da je nekoliko minuta nakon toga M.R. parkirao svoj automobil, krenuo pješke kroz šumu ka svojoj parceli ostavivši dokumenta u automobilu, a u momentu kada su ga policijaci presreli u šumi i tražili mu ličnu kartu, on kod sebe nije imao gorivo, niti drugo zapaljivo sredstvo jer mu je neposredno prije toga oduzeto. Građanka je navela da su policiju pozvali odgovorni iz CGES-a i tražili privođenje M.R. i zadržavanje u stanici policije dok oni ne završe posao na njegovoj imovini, ne očiste put i ne razvuku kablove preko parcela koje su u njegovom vlasništvu 1/1, koje nikada nijesu bilie ni u kakvom postupku eksproprijacije, niti postoji bilo kakav pravni osnov da ih uzurpiraju i uništavaju. Navela je i da je navedene parcele CGES, prethodno, već uzurpirala i uništila bez apsolutno ikakvog pravnog osnova, pri čemu je posječena šuma, probijen put, nasut šljunak, bez znanja, a kamoli saglasnosti vlasnika ili bilo kakvog dogovora s njim. Građanka V.R. je navela da je M.R. u stanici policije zadržan tri sata jer se CGES-u pokvarila mašina koja je trebalo da obavi radove, pa se čekalo da druga dođe iz Nikšića, te da je na lice mjesta vraćen, kada je u konsultaciji sa advokatom, izvršiteljima skrenuta pažnja da ne mogu voditi postupak bez vlasnika imovine na kojoj se sprovodi izvršenje. Građanka je navela i nekoliko primjedbi na postupanje sudije u konkretnom slučaju i ukazala da se sprovodi "institucionalno i fizičko nasilje nad poštenim građanima Crne Gore" i da "institucije štite kriminal krupnog kapitala i državnih kompanija".
12. Savjet je kod ovog slučaja prepoznao poboljšan odnos Uprave policije prema provjerama postupanja službenika policije koje sprovodi građanski nadzor. Uprava policije je pružila detaljno izjašnjenje na primjedbe, dostavila je prateću dokumentaciju i odgovorila na dodatna pitanja i interesovanja iz Savjeta.
13. Savjet je sa posebnim senzibilitetom postupao u konkretnom slučaju i pažljivo analizirao čitav dijapazon kriterijuma i okolnosti u vezi sa primjenom policijskih ovlašćenja prema građaninu M.R.
14. Imajući u vidu privođenje i sve okolnosti slučaja Savjet je diskutovao o kontekstu prava na slobodu i bezbjednost ličnosti razmatrajući i opcije proizvoljnog i neopravdanog postupanja policije.
15. Uprava policije nije osporila da joj je bio poznat identitet građanina M.R. odlučno negirajući da je prema građaninu sprovodila radnje provjere identiteta. Saopštila je da je građanin M.R. doveden u službene prostorije policije, jer kod sebe nije imao ličnu kartu, radi izdavanja naloga zbog prekršaja iz čl. 29 Zakona o ličnoj karti. Uz pojašnjenja preduzetih službenih mjera i radnji Uprava policije je naročito ukazala na trenutno mentalno stanje građanina M.R. i njegove prijetnje da će nauditi sebi samozapaljenjem uz činjenicu da je na toj lokaciji prikupio lako zapaljiv materijal.
16. U redovnim okolnostima Savjet bi van razumne sumnje mogao da diskutuje o povredi prava građanina M.R. jer je u redosljedu preduzetih aktivnosti primarno trebalo dati mogućnost da iz privatnog motornog vozila donese na uvid tražena lična kartu jer se može prepoznati čitav niz životnih okolnosti u kojima policijski službenici trebaju pokazati razumijevanje u pogledu dostavljanja na uvid lične karte u najkraćem mogućem roku.

17. Ipak Savjet je prepoznao procjenu policijskog službenika M.Đ. koji je u datoj situaciji zatražio na uvid ličnu kartu cijeneći da tako doprinosi sprječavanju razvijanja daljih tenzija i otklanjanju mogućih posljedica po zdravlje i život građanina M.R. ali i drugih prisutnih osoba. Taktika tzv. "hlađenja" kojoj je pristupio postupajući policijski službenik dovela je do smirivanja i smanjenja intenziteta konflikta.
18. Savjet konstatuje da prema građaninu M.R. nijesu korišćenja sredstva prinude a njegovo prisustvo u službenim prostorijama predstavlja kratkotrajno ograničenje koje je bilo potrebno zbog provođenja službenih radnji.
19. Savjet preporučuje da OB Plužine kao podnosilac zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka odustane od zahtjeva ukoliko u međuvremenu nije donijeta prvostepena odluka.
20. Savjet preporučuje Upravi policije da pripremi i obezbijedi javnu dostupnost i široku distribuciju informativnog letka u kojem će jasno biti objašnjena uloga policije pri pružanju asistencije i precizno navedeni zakonski uslovi za pružanje asistencije na osnovu kojeg će svaki zainteresovani građanin moći provjeriti ulogu i zakonsko postupanje policije.

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE